
JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Egészségügyi Világnap 2005	141
Tájékoztatás - kinevezésről	144
- BCG oltóanyagok kiszállításáról	144
- szakmai továbbképzésekről	145
Fertőző betegségek adatai	147
Aerobiológiai tájékoztató	150

Epidemiológiai Információs Hetilap

**EGÉSZSÉGÜGYI VILÁGNAP
2005. ÁPRILIS 7.**

„Minden anya és gyermek számítson”

A “Minden anya és gyermek számítson” programot az Egészség Világnapján indították útjára, célja megegyezik a WHO 2005. évi jelentésének fő témájával. Az eseményhez sok országban csatlakoztak, az ünnepélyes megnyitó Új-Delhiben volt.

A WHO idei világjelentésében új megközelítést javasol az anyák és gyermekek életének megmentése érdekében.

Évente a világon 10,6 millió gyermek nem éri meg az öt éves kort, és félmillió nő hal meg gyermekszülésben.

Nők és gyermekek százmilliói nem jutnak hozzá az egészségügyi ellátáshoz, amely megmenthetné életüket, írja az Egészségügyi Világszervezet jelentésében.

Közel 530 000 asszony hal meg évente terhesség vagy gyermekszülés miatt, több mint hárommillió a halvaszületett csecsemő, és több mint négymillió újszülött veszti életét életének első napjaiban vagy heteiben.

A jelentés megállapítása szerint **az öt éven aluli gyermekhalálozás közel 90%-át csak hat betegség okozza.** Ezek: a születés körüli megbetegedések, főleg a koraszülés, a szülési asphyxia és fertőzések, melyek az összes halálozás 37%-ának okozói, valamint az alsó légúti fertőzések, főleg tüdőgyulladás (19%); hasmenés (18%); malária (8%); kanyaró (4%); és HIV/AIDS (3%). A halálesetek többsége elkerülhető lenne, már létező, egyszerű, megfizethető és hatékony beavatkozásokkal. Ezek közé tartozik a szájon át történő folyadékpótlás, az antibiotikumok, a malária elleni gyógyszerek és a rovarirtóval kezelt ágyhálók, A vitamin és egyéb nyomelemek pótlása, a szoptatás támogatása, az immunizáció, és szakszerű ellátás a terhesség és a szülés alatt. A jelentés az áldozatok számának csökkentése érdekében ezen beavatkozások szélesebb körű alkalmazását szorgalmazza, és javasolja hogy az anyák és a gyermekek a terhességet megelőző időszakról kezdődően, a szülésen át, a csecsemő gyermekkoráig „folyamatos ellátásban” részesüljenek. Ehhez súlyos beruházásokra van szükség az egészségügyi rendszerekben, különösen a sokkal több egészségügyi szakember, orvos, szülésznő és ápolónő bevonásához. „Az optimális biztonsághoz kivétel nélkül minden nőnek szüksége van a szülés alatt a szakmailag képzett személy által nyújtott ellátásra”, áll a jelentésben, hozzátéve, hogy a folyamatos ellátás az újszülött számára létfontosságú az első hetekben.

„Ily módon lehetőség nyílik az emberek milliói életének megváltoztatására”, mondta Dr. Lee Jong-wook, a WHO főigazgatója. „Elkerülhetetlen, hogy az anyák, az újszülöttek és a gyermekek megkapják a szükséges ellátást.”

A jelentés azokra a fejlődő országokra koncentrál, amelyekben lassú vagy változatlan volt, esetleg visszaesett az anya- és gyermekegészségügy fejlődése az elmúlt években. Külön figyelmet kap az újszülöttek helyzete, akik speciális igényeikkel „két szék között a pad alá kerültek”, a szétválasztott anya- és gyermekellátási programok miatt.

A legújabb adatok szerint a népegészségügyre fordított összes kiadás, abban a 75 országban, ahol a legsúlyosabbak a gondok, 97 milliárd \$-t tesz ki évente. A jelentésben közölt számítások szerint ezt az összeget évente átlagosan 9 milliárd dollárral kell növelni a következő tíz évben, hogy ezekben az országokban az ellátás szintje elérje vagy meghaladja a millenniumi célokban megfogalmazottakat.

A jelentés megállapítja, hogy az anya-, újszülött- és gyermekellátásból történő kizárás az egyenlőtlenség egyik fontos jellemzője, és a célok elérésének egyik legsúlyosabb akadálya. Az anya és gyermek egészsége „a szegénység és egyenlőtlenség elleni küzdelem lényege, emberjogi kérdés.”

Sok országban „számos nő és gyermek nem jut hozzá még a pusztán túléléshez szükséges, legalapvetőbb egészségügyi juttatásokhoz sem”.

„A megkülönböztetés oka gyakran az, hogy valaki szegény vagy nő, és ez visszaélést, elhanyagolást, rossz bánásmódot és elégtelen felvilágosítást eredményezhet, ezt még súlyosbíthatja, hogy az egészségügyi dolgozók néha tudatlanoknak tartják a nőket. A nők ellátása nem mindig a megfelelő időben történik vagy diszkriminatív, és esetleg eredménytelen” – áll a jelentésben.

A jelentés hozzáteszi, hogy az első és legsürgősebb feladat, hogy rendelkezésre álljon a szükséges egészségügyi személyzet, amely megteremti az anya-, újszülött- és gyermek-egészségügyi szolgáltatásokhoz való széleskörű hozzáférést. Az anyák, újszülöttek és gyermekek egészségének felemeléséhez szükséges évi 9 milliárd \$ -ból 3,5 milliárd \$ a humán erőforrások további költségeinek fedezésére szolgál. A egészségügyi dolgozók hiányának és megoszlásuk egyenlőtlenségének felszámolása sok országban jelentős feladat lesz a következő években. A WHO a jelentésben szereplő egyes témákra vonatkozóan politikai cselekvési programokat alakít ki, ösztönzi a kormányokat és a többi érdekeltet a javasolt intézkedések megtételére és az anya-, újszülött- és gyermek-egészségügyi programjaik fejlesztésére. A WHO követi és értékeli majd a programokban elért fejlődést.

Forrás: <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2005/pr16/en/print.html>

AZ ORSZÁGOS TISZTIFŐORVOS TÁJÉKOZTATÁSA

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal Járványügyi főosztályának vezetésére 2005. április 1-től dr. Ócsai Lajost neveztem ki.

Dr. Vass Ádám főosztályvezetőnek ezúton is köszönetemet fejezem ki több, mint négy évtizedes – a Szolgálat érdekében kifejtett – munkájáért.

Dr. Bujdosó László országos tisztifőorvos

TÁJÉKOZTATÁS BCG OLTÓANYAGOK KISZÁLLÍTÁSÁRÓL

Az ÁNTSZ intézetei részére 2005. I-II. negyedében kiszállított BCG oltóanyagok:

Az oltóanyag			
kiszállításának ideje	megnevezése	gyártási száma	lejárat
2005. I. negyedév	SSI BCG	103054C	2005.11.30.
2005. II. negyedév	SSI BCG	103054C	2005.11.30.
	SSI BCG	103054F	2005.11.30.
	SSI BCG	103069C	2005.11.30.

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉSEKRŐL

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ
2005. április 28-án (csütörtök), 10 órai kezdettel

„AZ EPIDEMIOLOGIAI TEVÉKENYSÉG FŐBB IRÁNYAI” című
továbbképző tanfolyamot rendez közegészségügyi felügyelők,
gyakorlati szakemberek (védőnők, területen dolgozó szakápolók stb.)
részére.

A továbbképzés pontértéke: 10 pont

A tanfolyam helye: OKK „Fodor” terem
Budapest, IX., Nagyvárad tér 2.

A tanfolyam felelős vezetője: dr. Melles Márta főigazgató főorvos

P R O G R A M

1. Az influenzavírus elleni vakcinák és antivirális gyógyszerek

Előadó: dr. Jankovics István osztályvezető főorvos

2. Egészségfelmérések – OLEF2000 és 2003

Előadó: dr. Hermann Dóra elemző, témavezető

3. Izolációs politikák és környezeti surveillance

Előadó: dr. Böröcz Karolina osztályvezető főorvos

4. ESEN2 tapasztalatai a gyakorlat számára

Előadó: dr. Karacs Ildikó osztályvezető főorvos

5. Az Európai Unió esetdefinícióinak alkalmazása a hazai járványügyi gyakorlatban

Előadó: dr. Krisztalovics Katalin epidemiológus főorvos, főtanácsos

EPIDEMIOLOGUSOK SZAKMAI TOVÁBBKÉPZŐ MUNKAÉRTEKEZLETE

**Az országos tisztifőorvos támogatásával
2005. május 18-19-én kerül megrendezésre
az epidemiológusok szakmai továbbképző munkaértekezlete.**

A munkaértekezleten az ÁNTSZ megyei intézeteinek epidemiológiai osztályain dolgozó munkatársak, a városi intézetek szakembereinek, a kórházhygiénikusok, valamint a téma iránt érdeklődők részvételére számítunk.

**Az értekezlet helye: MÁV Rt. Vasutas Üdülő
Balatonboglár, Kodály Z. u. 9-15.**

A értekezleten való részvételi díj személyenként 11 000 Ft, amely tartalmazza a szállás és étkezés költségét.

A résztvevők elhelyezése kétszintes Balaton-parti szálloda kétágyas, fürdőszobás szobáiban történik.

Lehetőség van **egyágyas elhelyezésre** is, ebben az esetben a napi költség **1 600 Ft-tal emelkedik.**

A szakmai program előreláthatólag 2005. május 18-án 10.30 órakor kezdődik és 19-én kb. 17 órakor zárul. Az ellátás 18-án a vacsorával kezdődik és 19-én az ebéddel fejeződik be. Az első napra ebéd igényelhető, amit a helyszínen kell fizetni. Az ebéd-igényt kérjük a jelentkezéssel együtt jelezni.

Az értekezletre való jelentkezés határideje: 2004. május 4.

A jelentkezéseket a „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ Főigazgatóságának kell címezni (**postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64. Fax: 476-1223**). A jelentkezéssel egyidejűleg a **számlaigényt kérjük jelezni.**

A befizetés határideje: 2005. május 12.

Az értekezlet költségét "A magyar epidemiológia fejlesztéséért Alapítvány" számlaszámára (10103104-49438100-01000000) kell befizetni, illetve átutalni.

A befizetéseknel, illetve az átutalásoknál fel kell tüntetni a rendezvény nevét (epidemiológus értekezlet), illetve a résztvevő/befizető nevét.

Amennyiben a befizetés nem átutalással történik, a jelentkezéssel egyidejűleg az OEK Főigazgatóságától **csekk igényelhető.**

A rendezvénnyel kapcsolatos további információkat az OEK Főigazgatóságán **dr. Pohl Ödönné** ad (**telefonszám: 476-1153**).

A munkaértekezlet előzetes programját az Epinfo következő számában közöljük.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2005. április 4-10.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis** és a **dysenteria** járványügyi helyzete kedvezően alakult. A **campylobacteriosis** bejelentések száma harmadával több volt, mint az előző héten, de a betegség epidemiológiai helyzete nem tért el jelentősen az előző év azonos időszakában észlelttől.

A héten **öt közösségi gastroenteritis járványról** érkezett jelentés, három járvány kórházban, egy-egy pedig óvodában illetve családi rendezvény résztvevői körében fordult elő. A kórokozó egyelőre valamennyi járványban ismeretlen.

A **légúti fertőző betegségek** közül kevesebb **scarlatina** esetet jelentettek, mint 2004. azonos hetében, azonban az év eleje óta nyilvántartott esetszám másfélszerese volt a tavalyi év 1-14. hetében regisztráltak. Mérsékelten emelkedett a **varicella** incidenciája a 13. hetihez viszonyítva, mind a heti, mind a január eleje óta nyilvántartásba vett megbetegedések száma kb. másfélszerese volt az 1999-2003. éveket jellemző, megfelelő középértéknek. A bárányhimlő területi előfordulási gyakorisága Békés, Hajdú-Bihar és Jász-Nagykun-Szolnok, valamint Győr-Moson-Sopron és Veszprém megyében az országos átlagnak a másfélszerese volt vagy azt is meghaladta. **Pertussis** és **morbillit** nem jelentettek, 2-2 **rubeola** illetve **mumpsz** eset került a nyilvántartásba.

Az idegrendszeri fertőző megbetegedések száma nem változott lényegesen az előző hetihez képest, a hét **gennyes meningitis** hét területen fordult elő.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

14/2005.sz.heti jelentés (weekly report)

(2005.04.04 – 2005.04.10.)

Betegség Disease	a 14. héten (week)			az 1 – 14. héten (week)		
	2005.04.04- 2005.04.10.	2004.03.29- 2004.04.04.	Medián 1999- 2003	2005.	2004.	Medián 1999- 2003
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	56	73	89	1105	708	1090
Dysentheria	1	1	6	17	43	68
Dyspepsia coli	1	-	1	16	23	30
Egyéb E.coli enteritis	1	-	2	15	17	28
Campylobacteriosis	94	94	73	1208	1252	1354
Yersiniosis	-	-	1	16	27	42
Enteritis infectiosa	814	763	665	11855	8909	9754
Hepatitis infectiosa	8	17	18	148	214	233
AIDS	-	-	-	10	8	6
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acute flaccid paralysis	-	-	-	2	2	4
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	2	-	9	11	-
Scarlatina	74	90	60	1431	942	1456
Morbilli	-	1	-	2	2	2
Rubeola	2	2	1	24	20	36
Parotitis epidemica	2	3	3	41	67	70
Varicella	1735	1706	1118	23242	16679	16118
Mononucleosis inf.	22	46	28	315	363	392
Legionellosis	-	1	1	14	24	9
Meningitis purulenta	7	7	6	107	86	96
Meningitis serosa	3	3	-	17	23	29
Encephalitis infectiosa	1	3	1	69	21	18
Creutzfeldt-J.-betegség	-	-	•	5	3	•
Lyme-kór	-	4	6	35	38	51
Listeriosis	-	1	-	3	3	1
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	9	4	18
Tularemia	1	-	-	30	3	23
Tetanus	-	-	-	-	-	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	6	1	2
Malaria*	-	-	-	-	1	2
Toxoplasmosis	3	2	2	53	34	74

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2005.04.12.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

14/2005.sz. heti jelentés (weekly report)

(2005.04.04 – 2005.04.10.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	3	-	12	65	1	23	132	1	1	-
Baranya	3	1	10	21	-	3	83	1	-	-
Bács-Kiskun	5	-	2	33	-	-	59	1	-	-
Békés	2	-	2	42	-	4	130	-	1	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	2	-	5	17	2	3	152	2	-	-
Csongrád	2	-	7	66	-	-	54	1	-	-
Fejér	2	-	3	109	1	3	78	1	-	-
Győr-Moson-Sopron	1	-	4	16	1	5	128	1	-	-
Hajdú-Bihar	7	-	9	18	1	8	207	1	1	-
Heves	-	-	1	41	-	-	42	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	1	-	4	70	1	3	138	1	-	-
Komárom-Esztergom	1	-	4	26	-	4	66	2	-	-
Nógrád	-	-	1	56	-	1	6	-	-	-
Pest	7	-	2	53	-	5	121	1	1	-
Somogy	4	-	-	23	1	-	41	-	1	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	7	-	9	13	-	2	92	-	-	-
Tolna	2	-	2	26	-	1	8	1	1	-
Vas	4	-	6	20	-	4	52	3	-	-
Veszprém	1	-	8	81	-	3	108	4	1	-
Zala	2	-	3	18	-	2	38	1	-	-
Összesen (total)	56	1	94	814	8	74	1735	22	7	-
Előző hét (previous week)	245	3	69	648	3	69	1534	18	7	2

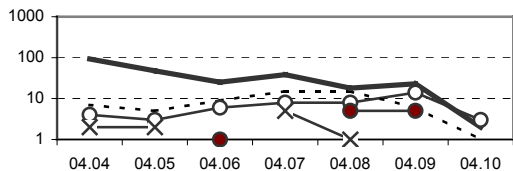
(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2005.04.12.

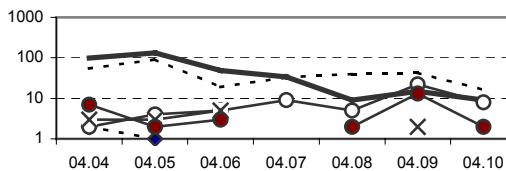
"Fodor József" Országos Közegészségügyi Központ Országos Környezetegészségügyi Intézete
Budapest, 1097 Gyáli út 2-6. Tel/Fax: 1-476-1215 email: pollen@oki.antsz.hu

Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának jelentése 2005. 14. hét

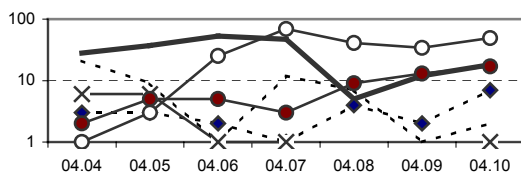
Budapest-OKI

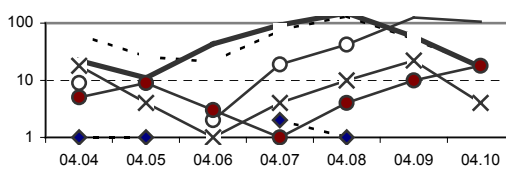
Budapest-Svábhegy

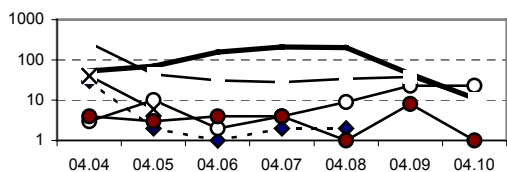
Békéscsaba

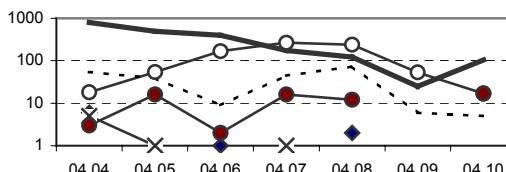
Debrecen

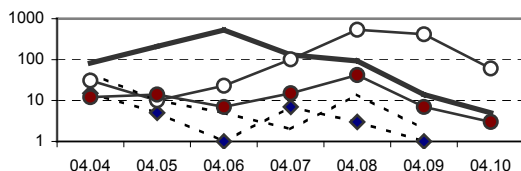
Eger

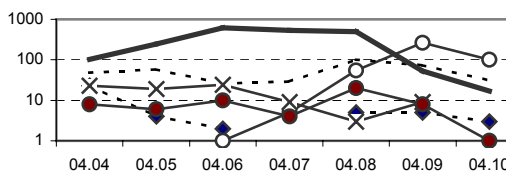
Győr

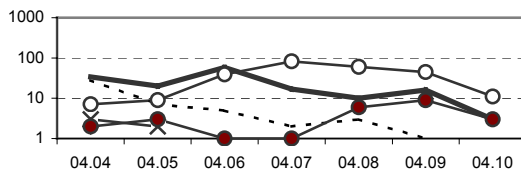
Kecskemét

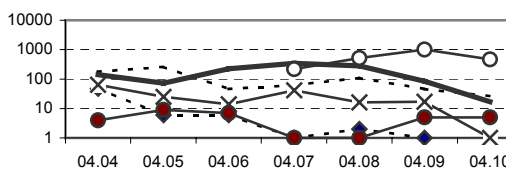
Miskolc

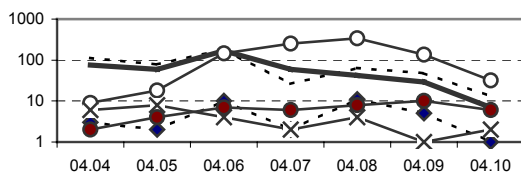
Mosdós

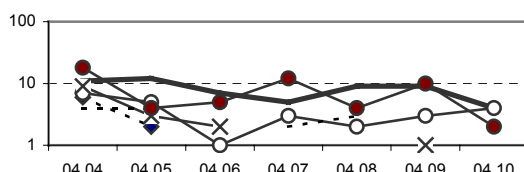
Nyíregyháza

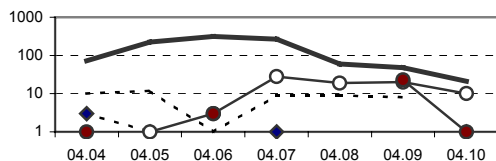
Pécs

Salgótarján

Szolnok

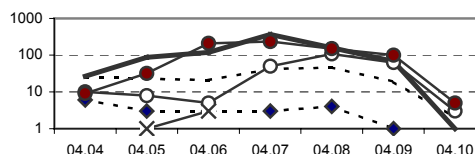
Szombathely

Nincs adat

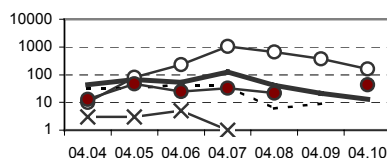
Tatabánya

Nincs adat

Veszprém

Zalaegerszeg

---◆--- Alnus éger   —○— Bet nyír   —×— Cory mogyoró   - - - - - Cup.-Tax. tiszafa   ——— Populus nyár   —●— Sal fűz

Külső téri penészgombák

	Budapest OKI	Budapest Svábhegy	Békéscsaba	Debrecen	Eger	Győr	Kecskemét
Alt	-	**	*		**	*	*
Clad	*	*	*		**	*	*

	Miskolc	Mosdós	Nyíregyháza	Pécs	Salgótarján	Szeged	Szekszárd
Alt	*	*	*	*	*	-	-
Clad	*	*	*	*	*	*	*

	Szolnok	Szombathely	Tatabánya	Veszprém	Zalaegerszeg
Alt	*	-	-	*	**
Clad	*	-	-	*	*

Ezen a héten is jelentősen emelkedett a kora tavaszi fák pollen-koncentrációja. Az előző héthez képest nagyon magas kategóriát ért el a nyírfa (Betula) virágpóra Kecskeméten, Nyíregyházán, Szekszárdon és Zalaegerszegen. A nyárfa (Populus) pollenjét szintén nagyon magas értékben regisztráltuk Győrött, Kecskeméten, Miskolcon. A tiszafa (Cupressaceae/Taxaceae) légköri pollen-koncentrációja országszerte változatlan és általában eléri a magas koncentrációt. Az égerfa (Alnus) és a mogyoró (Corylus) virágporszemét már csak elenyészve fedeztük fel. A fűzfa (Salix) légköri pollen-koncentrációja Szekszárdon és Veszprémben a legmagasabb, ahol magas kategóriát ért el. Az előrejelzett kellemes, tavaszi időjárás hatására további allergének (juharfák, tölgyek, nyír, kőris) megjelenésére számíthatunk. A légköri penészgombák (Alternaria és Cladosporium) elemszáma továbbra is kevés.

Interneten is elérhető polleninformáció a www.antsz.hu/oki lapon található.

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Epi**info minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oe

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epi**info főszerkesztőjéhez fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ

1966 Budapest, Pf. 64. Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epiinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epiinfo. Epiinfo 2003;1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

dr. Bujdosó László

Epiinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

dr. Böröcz Karolina

dr. Hermann Dóra

Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X